

Verslag themabijeenkomst 'Hoe verwarmen we onze huurhuizen zonder aardgas?'

Datum: Woensdag 25 januari 2023

Locatie: WoonWijzerWinkel, Teisterbantlaan 1A

Aanwezigen: KleurrijkWonen, Thius, gemeente Tiel, Energieloket, circa 35 bewoners

.....

De gespreksleider heet iedereen van harte welkom op deze bijeenkomst die specifiek bedoeld is voor huurders in Tiel-West.

Inleiding woningcorporaties

Niek Habraken, programmamanager verduurzaming van woningcorporatie KleurrijkWonen geeft mede namens Thius een toelichting op het doel en de indeling van deze bijeenkomst. In het eerste deel wordt aan de hand van een presentatie uitgelegd waarom we van het gas af moeten, hoe dat aangepakt kan worden, wat de uitgangspunten van de woningcorporaties hiervoor zijn en wat dat betekent voor de woningen van de huurders. In het tweede deel na de presentatie is er veel tijd voor het stellen van vragen en het gesprek.

Er zijn ook vragen die betrekking hebben op de individuele situatie van de huurders. Deze vragen zijn natuurlijk ook belangrijk en moeten dus goed beantwoord worden. KleurrijkWonen stelt voor om deze individuele vragen na afloop van deze bijeenkomst te noteren zodat ze apart met de huurders beantwoord kunnen worden. Het streven is om in februari hierover met de huurders afspraken te maken.

Samenwerken

KleurrijkWonen streeft naar samenwerking met partners als energiecoöperatie Fruitstad Energie en de gemeente, omdat we elkaar nodig hebben in dit traject waarin we de mogelijkheden onderzoeken om aardgasvrij te worden. Er worden veel onderzoeken gedaan, maar de inbreng en de ideeën van huurders zijn minstens zo belangrijk.

Huurhuizen in Tiel-West zonder aardgas verwarmen

Niek vat kort samen waarom we in Nederland in 2050 ook al weer van het aardgas af moeten: het aardgas raakt op, het is slecht voor het klimaat en erg duur. Ook huurwoningen moeten we dus op een andere manier verwarmen. In Tiel-West zijn meerdere duurzame warmtebronnen aanwezig die een warmtenet misschien mogelijk maken, zo blijkt uit een voorstudie. Er is nog geen definitieve keuze gemaakt voor een warmtenet of een andere oplossing.

Uitgangspunten KleurrijkWonen

KleurrijkWonen heeft twee belangrijke uitgangspunten bij de keuze voor een oplossing waar zij rekening mee houden:

1. De energierekening voor de huurder zo laag mogelijk maken.
2. De kosten voor aanpassingen aan de woning moeten haalbaar zijn. Deze kosten nemen de woningcorporaties voor hun rekening. De huurder hoeft dit *niet* te betalen.

Aanpak

Er zijn grofweg twee manieren om huurwoningen aardgasvrij te maken:

1. Gezamenlijk met meerdere huizen tegelijk (warmtenet of ook wel stadverwarming genoemd)
2. Individueel voor iedere woning apart (bijvoorbeeld warmtepomp)

Elke manier heeft voor- en nadelen. Zie de plaatjes hieronder.

Warmtenet

Hoe werkt het?

Warmtenetten bestaan uit leidingen onder de grond. Hierdoor stroomt warm water van een warmtebron naar de woningen. Net als bij het gasnet heeft elke woning een eigen aansluiting. Er zijn allerlei warmtebronnen mogelijk en er bestaan warmtenetten op verschillende temperaturen.

+ Voordelen

- Kost weinig ruimte in de woning.
- Meestal geen verregaande isolatie noodzakelijk.
- Er zijn veel verschillende duurzame warmtebronnen mogelijk voor een warmtenet.

⊖ Nadelen

- Als bewoner ben je afhankelijk van de warmteleverancier.
- Een warmtenet is alleen rendabel in dichtbebouwde gebieden.

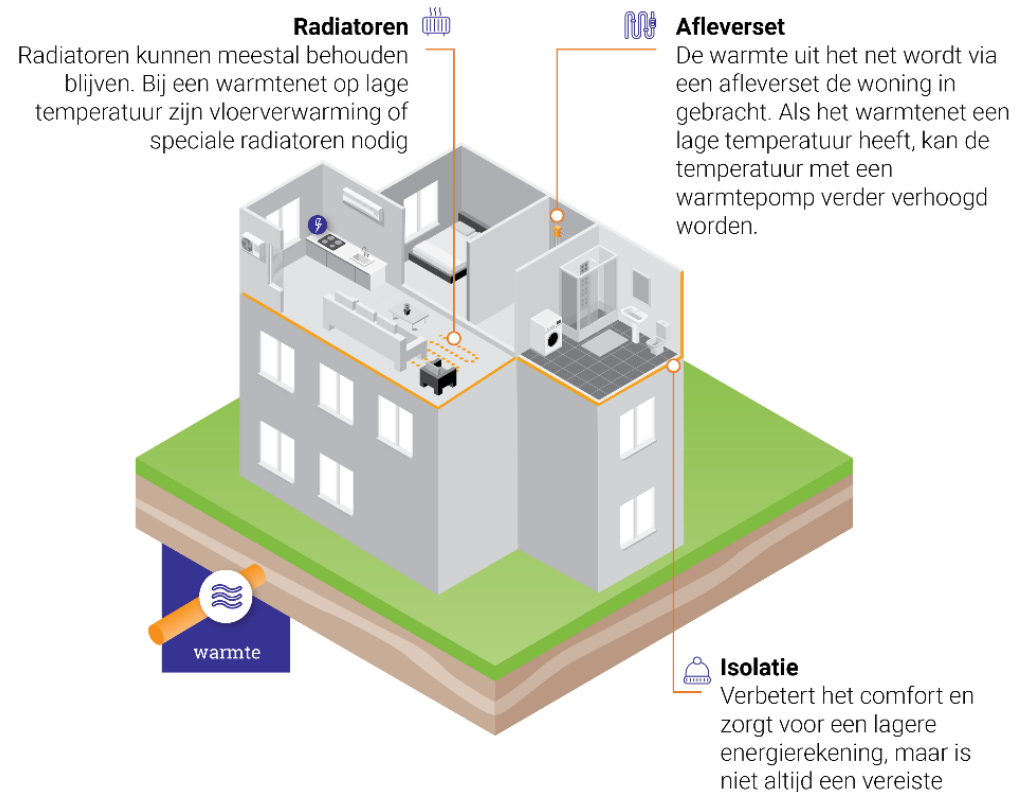
Geschikt voor

Appartementen,
flats,
portiekwoningen

Rijtjeswoningen
dichtbebouwd
gebied

Individueel

Hoe werkt het?

Elke woning, gebouw of bouwblok krijgt zijn eigen warmtevoorziening. De meeste van deze individuele opties gebruiken daarvoor elektriciteit en leveren lage temperatuur warmte

+ Voordelen

- Lage energierekening.
- Meer comfort in de woning.
- Onafhankelijk van een warmteleverancier.
- Zelf kiezen voor een systeem.

- Nadelen

- Aan de voorkant hoge kosten.
- Er is vaak een flinke verbouwing nodig.
- Meer ruimte nodig dan bij een cv-ketel.
- Luchtwarmtepompen geven soms geluidsoverlast.

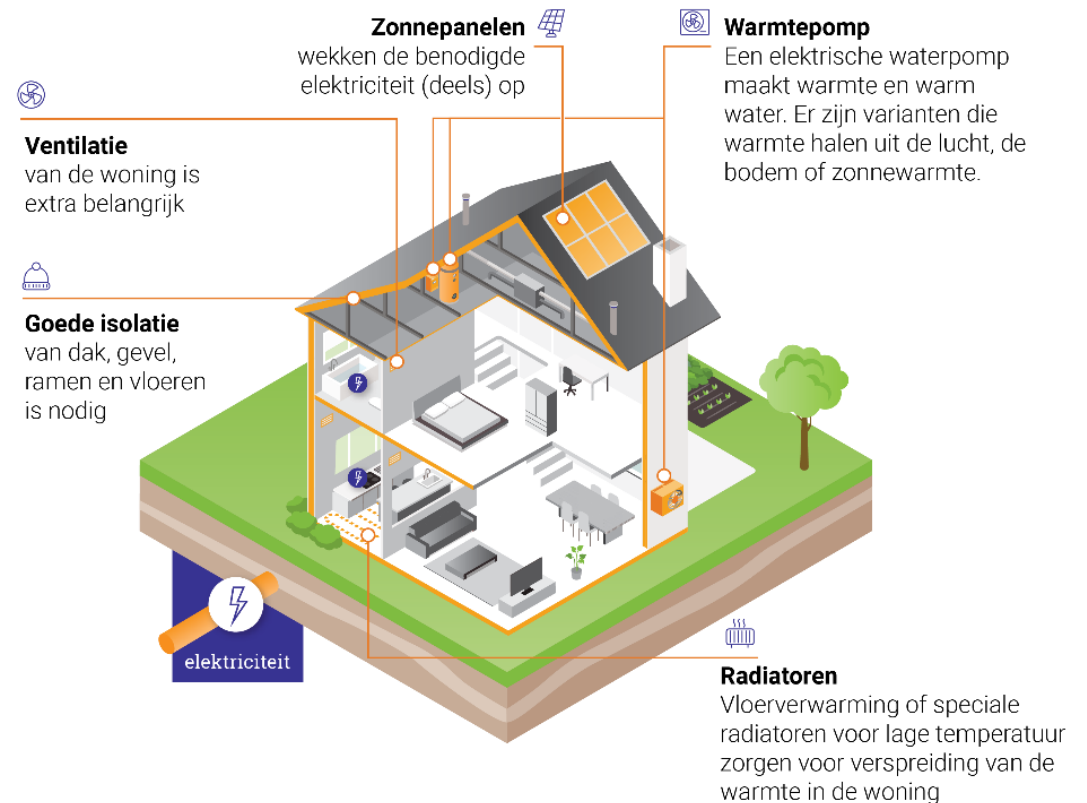
Geschikt voor

Nieuwbouw

Goed geïsoleerde
bestaande bouw

Er is nog niet gekozen voor één van deze oplossingen voor Tiel-West. Dat hangt mede af van de bewoners.

Haalbaarheid warmtenet in Tiel-West

Er is een technische haalbaarheidsstudie gedaan naar een mogelijk warmtenet in Tiel-West. De warmtebronnen zijn in kaart gebracht: de Waal, het rioolgemaal van het waterschap, warmte uit de lucht. Het is mogelijk om een ondergronds leidingstelsel aan te leggen en er is als onderdeel van de studie een uitgebreide rekensom gemaakt. Deze studie is in 2021 uitgevoerd. De situatie is inmiddels veranderd, o.a. door de oorlog in Oekraïne en de hoge energieprijzen. Hierdoor moet de rekensom dus opnieuw gedaan worden. Niek geeft aan dat transparantie over de kosten altijd de belangrijkste uitgangspunt is voor KleurrijkWonen.

KleurrijkWonen streeft naar een zo groot mogelijk draagvlak en wil graag een coöperatief warmtenet waarbij de bewoners kunnen aansluiten bij een energiecoöperatie. In Tiel is dit Fruitstad Energie. Door lid te worden van Fruitstad Energie ben je als huiseigenaar of huurder gedeeltelijk eigenaar. De leden hebben invloed en inzicht in de kosten en de energietarieven. Nieuw is dat [de gemeente voor 50% eigenaar](#) moet zijn van een warmtenet.

Planning

Mirjam Bussink, regisseur duurzaamheid van de gemeente Tiel, geeft aan dat nog niet duidelijk is of een warmtenet écht haalbaar is en dus ook niet wanneer we kunnen beginnen met de aanleg. We zitten nog in een verkennende en voorbereidende fase. Er is eerst een nieuw onderzoek nodig naar de technische en financiële aspecten van een warmtenet en naar eigenaarschap. Ook omdat Niacet als warmtebron weggevallen is en de energiemarkt drastisch veranderd is. College en raad moeten nog instemmen, maar dat doen zij alleen als een groot deel van de bewoners een warmtenet wil. Dit traject kan in totaal drie tot vijf jaar duren.

Op korte termijn staan de volgende acties op het programma:

- Februari bijeenkomst voor meedenkers en koplopers die zich aangemeld hebben
- Februari woningcorporatie beantwoordt vragen van aanwezige huurders
- Maart vragenlijst naar bewoners om te meten hoe zij tegen een warmtenet aankijken
- 23 maart bewonersbijeenkomst Van wie is het warmtenet, wie is eigenaar?
- April tweede ronde vragenlijst naar bewoners
- April bewonersbijeenkomst Tiel-West, inzicht geven in de voorlopige resultaten
- Mei globaal inzicht in hoe bewoners denken over een warmtenet
- Juni resultaten participatietraject en koplopers en meedenkers, voorlopige uitkomsten technisch onderzoek en voorkeur voor eigenaarschap bundelen, om vervolg uit te kunnen stippelen

Vragen aanwezige huurders

- Veel huurders hebben kritische vragen over hun woonsituatie. Met name over slechte isolatie, schimmel in huis, slecht onderhouden woningen, dubbel glas maar nog steeds koud in huis. Omdat het niet echt mogelijk is om op individuele vragen in te gaan, nodigt Niek van KleurrijkWonen deze huurders uit hun contactgegevens achter te laten, zodat in februari individueel contact opgenomen kan worden.
- *Wat zijn de kosten van een warmtenet voor een huurder? Wie zegt dat een warmtenet goedkoper is? Hoe worden de kosten verdeeld voor de aanleg?*
De kosten voor de aanleg van een warmtenet worden door KleurrijkWonen betaald. De huurders betalen alleen de kosten voor het energieverbruik. De kosten voor het energieverbruik worden vooraf afgesproken en als vast uitgangspunt in de rekensom meegenomen. Net zoals je nu voor het gasnet vastrecht betaalt, betaal je bij een warmtenet ook een vast bedrag voor het gebruik en onderhoud van het warmtenet. Daar

komen de kosten voor je energieverbruik bovenop. Het uitgangspunt van de woningcorporaties is dat het niet meer mag gaan kosten dan nu het geval is. De verwachting is dat een warmtenet goedkoper is. Als blijkt dat de kosten te hoog zijn, dan kiezen we niet voor een warmtenet. Er zullen dan andere manieren gevonden moeten worden om de woningen aardgasvrij te maken.

- *Is er nagedacht over waterstof?*
Ja. Op dit moment is dat nog geen haalbare optie. Om waterstof te maken heb je veel groene duurzame energie nodig, uit zonneparken of windmolenparken bijvoorbeeld. Waterstof wordt in eerste instantie gebruikt voor grote industriële bedrijven als Tata Steel, nog niet voor woonwijken. Daarnaast zijn de verbruikskosten 3x zo hoog omdat er in vergelijking met aardgas 3x meer waterstof nodig is om hetzelfde warmtecomfort te krijgen.
- *Is de warmtepomptechniek geschikt voor flats?*
Om in ieder appartement in een flat een warmtepomp te plaatsen, is vaak niet haalbaar. Daar is meestal geen plek voor. Wel kan er bijvoorbeeld een grote warmtepomp/warmtewisselaar in plaats van een grote gezamenlijke ketel geplaatst worden.
- *Er wordt nu verder gekeken en gerekend, maar welke opties liggen er nu?*
Opties die bekeken worden in een nieuwe studie zijn: buurtwarmtepomp, energie uit de Waal en de lucht, mogelijke restwarmte van bedrijven (denk aan de supermarkt), asfaltthermie in combinatie met warmte/koude opslag (WKO) in de grond.
- *Hoe kan gegarandeerd worden dat het water in huis bij een warmtenet een bepaalde temperatuur krijgt?*
Die garantie geeft het warmtebedrijf, die is daartoe wettelijk verplicht. Bovendien moet je er bij een warmtenet voor zorgen dat er meerdere warmtebronnen zijn, zodat je altijd een back-up hebt als er warmtebron deels of geheel uitvalt.
- *Als je een warmtenet hebt, dan ben je toch afhankelijk van één leverancier?*
Je kunt deels eigenaar worden door je bijvoorbeeld aan te sluiten bij de energiecoöperatie Fruitstad Energie. Dan heb je zelf invloed en inzicht in de tarieven en kosten. Er wordt een bijeenkomst over eigenaarschap georganiseerd op 23 maart 2023.

Peilen mening van huurders

De gespreksleider peilt de mening van de aanwezige huurders: heeft u al een voorkeur voor een gezamenlijk warmtenet of voor een individuele warmtepomp? De aanwezigen geven aan dat het nog te abstract is om er een mening over te hebben. Zij geven aan meer concrete informatie nodig te hebben bijvoorbeeld over de kosten, wat moet er aangelegd worden in mijn huis, hoeveel tijd kost dat, moet ik daarvoor thuis zijn. Het is een gezamenlijke zoektocht waarbij we na verloop van tijd steeds meer concrete informatie kunnen geven.